

האגדה מסתובבת בחיפה כבר הרבה שנים. מחתרתית. סמויה. עוברת מפה לאוזן, משכנה לשכנה, ממוכר בשוק למוכר אחר, מקשיש לקשיש. "המכשף" הם קוראים לו. יוסוף בעל'הנס, או סתם אבריוסוף, ומוסיפים פילפולים מפילפולים שונים על נפלאותיו.

ביום החמישי היה חמסין. סקאניה ישן של אנד מזרחל בקושי לתחנה המרכזית בחיפה. בתחנה לפני האחד רונה יורדים. פטיש-אוויר אימתני הורס ממול את הקיוסק של מטיילדה. פונים שמאלה ברחוב המכס. נכנסים לשכונת תחנת-הכרמל. שתי המיסעדות המיד רחיות בשכונה מאוכלסות ברלילות ושני ילדים משחקים בכדור-בד.

מכשפים טובים

רית מוטלא, בנוי רבדיס-דברים כיריים חובבניות, מהווה מקור משיכה לעשרות אנשים. שתי מכוניות ב'מיו' ומרצדס שוברות את האידיליה האוריינטלית. כולם מכירים את המכשף, הילדים מסבירים כרצון שהכניסה היא מסביב.

מחוז לרלת מחכים 30 איש, ערב רב של עמים וצבעים וגוונים. "בפנים חם", אומרת אשה מבוגרת, "יקח עוד המון זמן. באתי בשש בבוקר, קיבלתי מיספר 85. נכנסים. מחנק, אפלולית של סיגריות. הרבה כיסאות-גלגלים. שני כושים מתווכחים על יעילות הטיפול. מישוה מציין באנחה שכרע מחכים בתור רק' 100 איש. ויכוח מתלהט.

יוסף חיין הוא התחנה האחרונה בדרכם של חולים שהרפואה המקובלת לא עזרה להם. הם צובאים על פתח החירבה שלו בחיפה התחתית, שם הוא ובנותיו (אחת מהן בתמונה) מטפלים בהם בעיסוי

לי ידיים חזקות", הוא אומר ומצביע בניע ראש על ידי התפוחות משרירים. "אתה לא מיוחד. באים אלי המון אנשים ושואלים איך אני עושה את זה. אורטופד מפורסם ביקש ממני ללמד אותו ולכולם אני עונה אותה תשובה — זה משהו שבא מבפנים. או שאתה נולד עם זה או שלא. ללמד אי אפשר.

"מישפחת חיין ידועה ב'קווא' (אל) חלאלה' הכוח השלישי שעובר בה בירושה. הסבא של הסבא של הסבא שלי כבר התעסק בזה. אנחנו מרגישים את המחלה ררך הידיים. אנחנו יכולים להסתכל לבן-אדם בעיניים ולהגיד מאיזה מחלה הוא סובל."

אני מבקש מיוסוף לעשות לי ריאג' נווה. מבט חטוף מספיק לו. "יש לך כאב-ראש חזקים כאן". והוא מצביע על האיוור שבין הגבות. שבועיים קודם לכן התלוננתי לפני רופא אף-אוזן-גרון על כאבים בדיוק באותו המקום!

הצניעות לא חוגגת אצלו. "היו אצלי כולם. פוליטיקאים, שרים. (רויד) לוי היה עם קרוב שלו, (משה) שחל היה, אמנון לין והחבר'ה". במיוחד גאה יוסוף באורחים מחו'ל: "מוצטפה חליל ומוח' מר בסיוני שכבו אצלי על המיטה."

"חמותו של המלך חוסיין באה לט'י פול וגם כמה ממישפחת-המלוכה של מלך סעודיה. כולם אצלי שווים. אנשים חשובים ואנשים פשוטים. כולנו בני אדם. בא אלי חבר שלי וביקש להיכנס לפני התור. לא הסכמתי."

"אני מטפל בעיקר בחוליות בגב ובעצמות הרגליים. לפעמים גם בסי' תימות-עורקים, ולפעמים גם בדלקות קשות. עם מחלות לב או סרטן אני לא מתעסק. אני לא מפרנס מישפחה ממ' סאזים. אני מרפא בחינם. מי שרוצה לשלם כמה שקלים, שם. יש לנו מיסעדה. לפעמים אני עובד שם ורוחץ כלים. משם הכסף. אני גם לא צריך הרבה."

"הציעו לי המון דברים. אני יודע שהייתי יכול לעבור להרצליה-פיתוח, להיות אדם מפורסם. אבל, ככה טוב לי, החורבה הישנה שלי, עם החמור שלי, ועם הקהוה השחור שלי. אלוהים נותן לי כוח לעזור לאנשים ואני עוזר."

"בדרך-כלל באים אלי אנשים כבר אחרי שהיו אצל כל המומחים. אתמול היתה אחת שהיתה בטיפול של שישה חודשים אצל רופא, אבל זה לא עזר. היא באה אלי והכל הסתדר בשלוש דקות."

חדר-הטיפול מוזנח. יוסוף מומין ארבעה גברים להיכנס. הם מתפשטים, ונשארים בתחתונים. יוסוף טובל מגבת במים רותחים וממשש את ברכו של האחד. "יש לך דלקת בעצם", אומר, ואנב כך לוחץ בחוזק על הברך. האיש נאנק.

יוסף נותן מיספר הוראות לשתן בנותיו העומדות לידו. הוא מספר שהכוח השלישי נקלט משום מה רק אצל בנותיו. הבנים לא ניחנו בו. הוא רואה בננות ממשכות דרכו ומאמן אותן לקראת הצפוי להן.

תוך כדי ריכוך גבו של אחר שופך יוסוף את מר ליבו: "הרופאים בארץ הם כמו פושעים, לא עושים את העבודה כמו שצריך. חושבים שאפשר לעשות ניסויים בבני-אדם. אני מכיר מישוה שהשתילו לו מסמר ברגל. אחרי שנה היו צריכים להוציא אותו. הכניסו אותו לגיתוח ופתחו לו את הרגל השנייה."

"כולנו שווים. אם יבוא אלי (מאיר) כהנא אני אטפל גם בו. כל מי שיש לו כאב-רגל או ורידים סתומים או פתחו לו את הרגל הלא-נכונה שיבוא ליוסוף ואני כבר אסדר לו הכל". צריך רק להתמין בתור, אין אצלו פרוטקציות.

רונן ברנמן
צילם: אבי ולדמן

חולים יהודיים וערביים בחדר-ההמתנה של יוסף (עומד בדלת) סן-אלוף וחולו סהגדה

הקביים. הסג'אלוף מתרומם ומפנה את מקומו לערבי מהשטחים הכבושים.

פוליטיקאים על המיטה

יוסוף עובד שישה ימים בשבוע, מ' 7 בבוקר ועד 2 בצהריים. ב'3 הוא הסכים לקבל אותי. הוא יושב בראש השולחן. ביתו מרוחק מרחק מטרים ספורים מהמירפאה ונראה בערך כמוה. מעשה אותו אדריכל. כלב זאב מקיים את פני, חמור נוער ויוסף תופס שלושה עם קפה שחור.

"אני יוסוף חיין, נולדתי לפני 58 שנים בבירות, לבנון. כשהייתי בן שנתיים עברנו, כל המישפחה, לחיפה, לשכונת תחנת-הכרמל. מאז אני כאן. כל החיים עברתי בנמל; מעמים, מזון, סחב. הייתי חי בארגונים. בגלל זה יש

ליוסוף מטופליו, כמה גירוי-עיתונות ישנים ומיכתבים, שרבים מהם מכנים אותו "ר' יוסוף" ומודים לו על המרפא שהביא לבעיותיהם.

"ומה עם הכסף?" אני שואל את אחד הקבועים, כבר בפעם שמינית הוא מחכה בתור האירסופי. "יוסף לא לוקח כסף לפי תעריף. על השולחן יש תיבה קטנה. תשים כמה שתירצה. פעם שמתי לו 20 שקל והוא ממש התעצבן. אמר שזה המון כסף והחזיר לי הכל". קצין בדרגת סג'אלוף נכנס לחדר-ההמתנה, נראה כמו סימן-שאלה. אפשר לראות בבירור שהגב שלו תפוס. במיקרה יש מקום פנוי. הוא מתיישב ומחליף חוויות עם הסוככים. בחור צעיר, המרדה על קביים, נכנס אל החדר. משטף הערביית אפשר להסיק שהוא מקלקליה. הוא נראה רע, רע מאוד, בקושי מחזיק את עצמו על

לא הכל נכים. הרוב המכריע הם אנשים מבוגרים, הסובלים מבעיות גב, פרקים או סתימת-עורקים חמורה. "יוסף מד רים לי חזרה את הרם ברגליים. אני אחרי תאונת-עבודה. גוש-בטון נפל עלי", מספר אחד.

דמויות חדשות מופיעות מתוך האפלולית. "חבל שלא באת קודם. הוא הצליח להבריא נערה אחת משיתוק יד שמאל". הסיפורים עוד רבים. לזה הציל רגל מקטיעה, לשני החזיר ברך נקועה למקומה, ועוד מאות שהחלימו מכאבי גב כרוניים.

אנשים באים ומחכים שעות בתור ובאים שוב ושוב. ואם יהיו מי שיטענו כי זוהי רפואה פסיכולוגית, מהווה יוסוף הוכחה שרפואה כזאת עובדת. לצד תמונתו של השייך אמין טריף ושירטוט של מערכת-השרירים תלויה על הקירות גם מיכתב-ההקרה ששלחו

שני יהודים צועקים באידיש. "מי זה צועק כאן. אי אפשר לעבוד ככה", נשמע קול, ויוסף המכשף מופיע מאחורי הווילון המפריד בין חדרי ההמתנה לחדר-הטיפול.

בסיפורים נראים המכשפים הטובים אחרת. זקנים, שיער לבן ועיניים למודות ניסיון, מלאות חוכמת-חיים. יוסוף הוא האנטיתזה. ההוכחה לכך שגרעין-האמת באגדות הוא קטן מאוד. איש מאסיבי, רחוק מלהיות רזה, ניצני זקן על סנטרו, חצי קרה.

הוא שולח מבט זועם אל מפירי השקט. רובריקה-אידיש משתתקים ומי' שהי מבקשת בקול מתחנן להיכנס. יוסוף מסרב. יש תור, אין פרוטקציה. בשנה האחרונה, לפני שהוא נבלע שוב מאחורי הווילון, אני מצליח לאחוז בגופיה שלו, מציג את עצמי ומבקש רשות לראיין אותו. בתחילה נראה שהוא אינו מבין, אולם ככל שמכירים טוב יותר את יוסוף לומדים שהעברית אינה הצד החזק שלו.

"אותי אל תראיין", הוא אומר, "תשאל את כל אלה שמחכים בתור. אני יכול גם לשקר לך. אף פעם אל תאמין למה שאנשים אומרים על עצמם, אלא למה שאומרים עליהם". בסופו של דבר, אולי כדי להיפטר ממני, מסכים יוסוף להתראיין. "תבוא מתר אלי הביתה", הוא אומר ונעלם בחדר-הטיפול.

מתיישבים עם החולים ומתעניינים בשלומם של זה, ואיך הרגל של ההוא. אגב שיחה מגיעים כמובן ליוסף. "שלשום באתי לכאן עם הגיס שלי". מספר אחד, "כדי-הרגל שלו היתה ארוך מה, לא הצליח ללכת, צרח מכאבים. אף רופא אחל על עוז לו, מילאו אותו בכדורים והמצב נעשה גרוע יותר. נסעתי אליו לתל-אביב ולקחתי אותו ליוסוף. הוא עבד עליו 20 דקות. עשה לו מסאז', פעמים סבוכות-יותר והבחור התחיל ללכת, הסתובב בחוץ ועישן סיגריה."

שאר הנוכחים מסכימים איתו בנע' נועדיאש קצר. "יוסף זה הנשמה שלי."